

Hørings svar Budsjett 2012 og Økonomiplan 2012 - 2015

Enhetene innen Oppvekst varsler at konsekvensene av de trange rammene for 2012 vil føre til blant annet mindre bemanning, mindre delingstimer og redusert vikar-budsjett. I tillegg vil de generelle driftsutgiftene kuttes ytterligere. Vi frykter, som rådmannen selv skriver, at effektiviseringskravet på 1,06 % i stor grad vil "nøytralisere" virkningen av de mange gode tiltakene som er prioriterte gjennom blant annet Oppvekstplanen, gjeldene fra 1.1.11. Med de svært trange rammene, vil det ikke være mulig å prioritere det som vi "vet" virker i forhold til å avhjelpe barn og unge med ekstra utfordringer; *flere voksne som har tid og mulighet til å se og hjelpe hvert enkelt barn i barnehage og skole.*

Rammevilkårene for Oppvekst er svært marginale. Vi forstår at Levanger kommune ikke kan "flytte fjell", mtp å øke pedagogtettheten. Kostnadsberegningene beskrevet i [kommunedelplan Oppvekst](#) viser hvor kostnadskrevede slike tiltak er, og vi må akseptere at tiltak i denne størrelsesorden må komme gjennom statlig satsing. Budsjettkommentarene og tilbakemeldinger fra klubbene viser at det ikke er rom for å prioritere små tiltak og økninger i forhold til pedagogtetthet, og at det heller blir mindre pedagogtetthet. Det er avgjørende at det er en tilstrekkelig bemanning slik at skoler og barnehager er i stand til å takle de daglige utfordringene de står ovenfor på en god måte. I tillegg må det være stor nok margin til å håndtere ekstra utfordringer som erfaringsmessig vil dukke opp.

Som fagforening er vi også bekymret over de arbeidsmiljømessige konsekvensene. Sykefraværet i Levanger kommune har vært i en positiv utvikling, og det er gjort mye godt arbeid for å oppnå dette. Når det varsles reduksjon i bruk av vikarer ved fravær, mindre bemanning og generelt tøffere driftsvilkår, blir *belastningen på de ansatte totalt sett større*. Det må forventes at dette vil få innvirkning på sykefravær og arbeidsmiljø.

Barnehage

Effektiviseringskravet for barnehagene blir noe større enn for resten av organisasjonen i 2012 (1,51 %). Barnehagene har lite frie midler ut over lønn. Kuttet vil i stor grad påvirke avsetninger til vikarer og overtid. Reduksjonen vil gi mindre rom for tidlig innsats i barnehagene i den daglige driften. Det settes i gang en prosess i januar 2012 for å vurdere hvordan dette skal tas inn. Følgende tiltak vil bli vurdert: Redusert åpningstid, redusert bemanningsnorm, reduksjon i antall telletidspunkt og reduksjon i antall barnehager.

[s.28 i rådmannens forslag til Budsjett 2012 og Økonomiplan 2012 – 2015]

Med meget stramme driftsbudsjett, vil det i hovedsak være lønnposten det må kuttes i. Det vil medføre at det blir vanskelig for barnehagene å delta på den kommunale satsingen på

tidlig innsats og IKT, jf. Oppvekstplanen. Det vil bli vanskelig å opprettholde kvaliteten på det pedagogiske arbeidet som blir gjort, og videreutvikling av barnehage-hjem-samarbeidet fordi det må være en svært streng prioritering av hvem som skal delta på foreldremøter og personalmøter på kveldstid. Reduksjon av åpningstider kan være en konsekvens, men vil gi "ris til egen bak" ved at de kommunale barnehagene blir mindre attraktive for foreldrene. I flere av de kommunale barnehagene er det heller ikke mulig å øke antall barn per ansatt da flere av barnehagene har tomme ventelister.

PPT

Økt antall henvisninger fra skolene til PPT har gitt lang ventetid på inntak og sakkyndig vurdering og utilstrekkelig faglig bistand til skolene. Det er ventetid på ca 9 måneder noe som er brudd på forvaltningsloven. I 2010 ble det etablert en ny stilling i PPT ved intern omprioritering av ressurser i enhet Barn og familie for å avhjelpe denne situasjonen.

[s.30 i rådmannens forslag til Budsjett 2012 og Økonomiplan 2012 – 2015]

Det har vært en positiv utvikling på ventelisteproblematikken den siste tiden. Den varslede innstramningen i budsjettforslaget som tenkes løst ved å sette stillinger vakante vil resultere i at ventelistene øker. Lang ventetid har store konsekvenser for de barna som trenger bistand fra PPT. Dette fungerer som en flaskehals for de barna som trenger videre henvisning til spesialisthelsetjenesten. Slik ustabilitet gjør det også vanskeligere å rekruttere arbeidstakere med den spesialkompetanse som kreves i PPT.

Skole

Med de stramme rammene kommunen har til rådighet, vil det være en meget streng prioritering av nye tiltak som kan settes inn i 2012. [...] Behovet for spesialundervisning øker i inneværende skoleår. Dette skal skolene finne rom for innenfor en trangere ramme enn 2011, noe som er svært krevende. Økte behov for tjenester for barn og unge med særskilte behov vil måtte finansieres med å redusere tilbudet til resten av elevgruppen. Reduserte muligheter for tilpasset opplæring tvinger fram flere enkeltvedtak.

[s. 29 i rådmannens forslag til Budsjett 2012 og Økonomiplan 2012 – 2015]

Utdraget beskriver på en god måte den spiralen og dilemmaet skolene er i. Vi er bekymret for denne utviklingen, og vi mener at i 2012 blir utfordringen med å takle "normalvariasjonen" i elevgruppen enda større. Dette med bakgrunn i de grep som er varslet for å få budsjettet i balanse på de enkelte enhetene; mindre delingstimer, mindre bemanning og mindre vikarbudsjett. Konsekvensene som beskrives i utdraget over mener vi er helt reelle, og det er viktig å merke seg at dette er konsekvenser som vil merkes av *alle* elever.

I de senere årene er det stadig flere barn og unge som trenger hjelp av barnevernet. Også i barnehage og skole øker andelen som trenger ekstra bistand.

En slik utvikling er ikke bærekraftig og det er nødvendig å forsøke å vri innsats over fra reparasjon til forebygging. Dette er veldig krevende fordi en i stor grad har å gjøre med rettighetsbestemte tiltak på "reparasjonssiden", mens forebygging ikke har samme status. Hvorvidt vi kan lykkes med slik omdanning er et suksesskriterium for samfunnet vårt.

[s. 6 i rådmannens forslag til Budsjett 2012 og Økonomiplan 2012 – 2015]

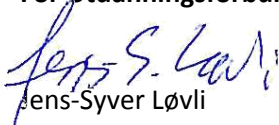
Sitatet over er hentet fra innledning i rådmannens forslag til budsjett 2012 og økonomiplan 2012 – 2015. Utdanningsforbundet Levanger slutter seg til disse vurderingene. Vi mener at med det foreslåtte budsjettet og økonomiplanen, vil det bli svært utfordrende for Levanger kommune å klare å gjennomføre en slik dreining. *Tidlig innsats* slik det beskrives i kommunedelplan Oppvekst og i andre dokumenter, handler om å jobbe med *forebygging* i motsetning til *reparasjon*. I begrepet *tidlig innsats* ligger både tidlig avdekking av behov og tidlig iverksetting av tiltak til behovet. Det betyr *ikke* at det trenger å være et "sykdomstegn" at flere barn og unge behøver ekstra hjelp. Imidlertid er det avgjørende at en økning skyldes at man *tidlig har avdekket*, og *tidlig får satt inn tiltak* for å avhjelpe de utfordringene barnet har - *før* utfordringene blir for store.

Utdanningsforbundet Levanger er bekymret for utviklingen på oppvekstområdet. Prognosene for barnetallsutviklingen viser at vi har vært nede i bølgedalen, og barnetallet nå vil stige jevnt og trutt i årene framover. Vi er opptatt av at oppvekstsektoren ikke "bygges ned", spesielt med tanke på at vi stadig er i en mer utfordrende konkurransesituasjon i forhold å *rekruttere og beholde* kompetent arbeidskraft. Det ser ut til at "trykket" på arbeidstakerne vil bli større framover, og det bekymrer oss da vi vet at det allerede er et høyt arbeidstrykk i oppvekstsektoren.

Kommunen har vist vilje til å lage gode planer og har gode intensjoner, men når det kommer til gjennomføringen og videreutvikling av tiltakene, strekker ikke økonomien til. På sikt mener vi dette er samfunnsøkonomisk ulønnsomt. Da vi bare har råd til helt nødvendig "reparasjon", i stedet for forebygging. Ikke minst er det en tragedie for det enkelte barn og deres familie som venter på hjelp - vi vet hva som skal til, men vi har ikke gode nok rammebetingelser for å oppfylle hverken forventningene eller ambisjonene.

Vedlagt høringsvaret ligger kommentarer, innspill og beskrivelse av konsekvenser av budsjettforslaget fra de enkelte klubbene.

For Utdanningsforbundet Levanger

Jens-Syver Løvli
Hovedtillitsvalgt

Vedlegg: Høringssvar fra klubber.

210 Mule - Okkenhaug oppvekstområde

Høringsuttalelse fra klubben ved Mule skole:

Skolebruksplanen angir utbyggingsrekkefølge for skolebygg, og Mule skole står øverst på denne lista. Skolen har stått på venteliste i en årrekke og flere ganger blitt flyttet ned på prioriteringslista.

Mule har i flere år manglet spesialrom for musikk, mat og helse, spesialundervisning og delvis for kunst og håndverk.

De ansatte mangler skikkelige arbeidsplasser og møterom.

Skolen mangler også grupperom, samt at flere av klasserommene er lite praktiske og funksjonelle for å drive en skole etter dagens læreplaner.

Gammel og slitt bygningsmasse preger det meste av skoleanlegget. Vi kan spesielt nevne sanitæranlegg (toalettforhold, dusj og garderober).

Budsjett 2012 setter nok en gang Mule på vent da det skal utarbeides skisseprosjekt for å få en bedre vurdering av totale kostnader i 2012.

Uttalelse fra Okkenhaug skole:

Okkenhaug skole skal ned ca. 300.000 kr i lønnskostnader. Vi har samme elevtall, og samme behov for lærere neste år (også når det gjelder spes. ped elever). De har undervisning i grupper, slik at timetallet vil ikke gå ned.

Det som blir konsekvensen for oss er at vi må bort med inntil 8 delingstimer, dette er svært dramatisk. Det er totalt 50 % av alle delingstimer på hele skolen.

Da vil vi ikke klare å holde den samme kvaliteten på undervisningstilbudet som vi har i dag.

235 Nesheim skole/oppvekstsenter

Budsjettforslag 2012 Levanger kommune – kommentarer fra klubben på Nesheim

Kommunens budsjettforslag for 2012 innebærer reduksjon også for Nesheim skole. På grunn av økning i elevtall kan driften i hovedsak likevel videreføres på dagens nivå.

Levanger kommune har i de siste årene prioritert utbygging av skoler. Det er fortsatt skoler igjen som sårt trenger vedlikehold og oppgradering for å tilfredsstillende Kunnskapsløftets normer. Nesheim skole er en av disse. Store deler av skolebygningene er preget av alder og betydelig forfall etter mange års manglende vedlikehold. Det er dårlige garderobeforhold for ansatte og elever, mangel på grupperom for elevene og utilfredsstillende arbeidsforhold for ansatte.

240 Skogn barne- og ungdomsskole

Uttalelse fra styret i klubben ved Skogn b.u., barneskolen

Det foreslåtte budsjettet vil føre til at vi på Skogn b.u. må redusere med 2 hele lærerstillinger. Dette vil medføre et betraktelig dårligere tilbud for elevene, spesielt "gråsoner-elevenene". Dette bekymrer oss. Spesielt i og med at vi opplever at behovet for ekstrahjelp er økende.

Bassenget på Skogn:

Vi mener det er viktig å opprettholde dagens åpningstider, og fortsette det svømmetilbudet som gis på Skogn i dag. Dette gjelder både dag og kveld. At det finnes et basseng i elevenes nærmiljø, ser vi har god effekt på deres svømmeferdighet.

250 Ekne/Tuv oppvekstområde

Uttalelse klubb ved Ekne skole:

Konsekvensene av budsjettet er at innsparingene vil bli tatt inn på vikarbudsjettet samt bortfall av en assistent som er ansatt midlertidig frem til jul. Dette vil blant annet føre til henholdsvis økt sammenslåing av klasser ved fravær av ansatte, og en reduksjon av kvaliteten på leksehjelpen og i enkelte andre skoletimer ved enheten.

270 Ytterøy oppvekstsenter

Konsekvenser for budsjettnedskjæringene ved Ytterøy OS:

Barnehagen:

Ved Ytterøy barnehage utgjør lønnsposten den største delen av budsjettet. .

Det er ikke mye rom for innkjøp av forbruksmateriell eller oppgradering av utstyr

Det er mulig lønnskostnadene neste år stiger som følge av inntak av flere barn, noe av dette vil bli dekt inn av tilskudd. Barnehagen er det eneste tilbudet som finnes for småbarnsforeldre på øya, og vi må i utgangspunktet være fleksible når det gjelder det å ta inn barn som søker. Det er nå første gang at vi ikke klarer å gi tilbud til de som ønsker. Hvis alle foreldre søker innen fristen til våren som ønsker plass fra august, blir det et dilemma både for barnehagen og administrasjonen om hvordan det skal løses, for da har de krav på plass. Vi har for liten garderobe og får ikke lov til å ta i bruk flere rom i andre etasje. Tas flere barn inn må også personalressursen økes, dette vil påvirke budsjettet både på inntomme og utkomme. Det er en utfordring for oss som ligger i utkanten av kommunen å være hele tiden riktig bemannet i forhold til antall barn.

Vi har også 20 % for lite ped.leder ressurs i forhold til presiseringene som har kommet om bemanningsnorm i barnehagen. Disse 20 % må på plass fra august. Slik som budsjettet er lagt vil økning av ped.leder stilling og mer administrasjonstid gjøre at budsjettet ikke holder.

Skole:

Postene læremidler og utgifter til mat og helse reduseres betraktelig i 2012. I mat og helse er dette mulig da det ikke vil bli undervist i dette faget kommende skoleår. Skolen har tatt høyde for nedskjæringer og klart å gjøre innkjøp av læreverk til Kunnskapsløftet over flere år. Over tid er det ikke mulig å holde denne posten så lavt da det vil være behov for oppgradering av læremidler etter hvert.

Skolen merker at det er behov for en oppgradering av PC-parken til elevene, men det er usikkert om det er rom for dette i budsjettet for 2012

280 Frol oppvekstsenter

Skole:

Budsjettramma for 2012 tilsier at Frol os må redusere med 60 % stilling fra 1. august. Dette vil påvirke voksentettheten ved skolen, som allerede er lav. Dette er, som sikkert kjent, ikke gunstig i forhold til at elever stadig trenger tettere oppfølging, både faglig og sosialt.

Slik som budsjettet for neste år blir, ser det ut til at det ikke er rom for noen nyinnkjøp eller engangsinvesteringer. Den daglige driften må holdes på et minimumsnivå. Da blir det tungt å jobbe med enkelte fag/tema.

Et eksempel er animasjonsfilm. Vi har hatt lærere på gode kurs i animasjonsfilm, men vi har ikke utstyr til å gjennomføre de prosjektene som eksemplifiseres på kursene. Dette pga av at utstyr mangler.

Når det ikke blir rom for innkjøp i årene som kommer, påvirker det kvaliteten på opplegg som vi kan tilby elevene. Det kan da sees som bortkastet å sende lærere på kurs. Animasjon er bl.a. et av kompetansemålene i kunst-og håndverkfaget, men er også flott å bruke i andre fag.

Andre eksempler er innkjøp av nye lærebøker. Det er 5 år siden vi egentlig skulle være ferdig med investeringer på lærebokfronten, men enda er ikke dette gjennomført på alle trinn, i alle fag.

Barnetrinn skulle hatt fornying av bøker i mange fag. I ett fag har vi ikke samme læreverk 8.-10., noe som virker inn på 3-årsløpet i faget. Vi har også store mangler ved norskverket på u-trinn. Midler til lærebøker vil vi alltid trenge, da alle fag konstant er under utvikling og fornying.

Barnehage:

Manglende finansiering av forsterka avdelingen er en del av årsaken til nedskjæringene. Frol os, barnehagen har 4 barn mindre enn det bemanningen skulle tilsa. Dette for å gi et akseptabelt tilbud til barn med store hjelpebehov. De har behov for å gå i mindre gruppe og de trenger en-til-en oppfølging hele dagen. Pr. i dag tilføres ikke barnehagen noen midler for "denne jobben" på vegne av Levanger kommune. Dersom det fortsatt skal være forsterka avdeling ved Frol os-barnehagen, må finansiering sikres uten at det går ut over driften av den ordinære delen av barnehagen. Alle hjelpeinstanser betrakter forsterka avdelinga som et godt tilbud og ønsker at det skal fortsette.

310 Barne- og familietjenesten – PPT

INNSPILL TIL RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG FOR 2012 OG ØKONOMIPLAN 2012-2015

Utdanningsforbundet Levanger har bedt klubbene om å komme med innspill og kommentarer til rådmannens budsjettforslag for 2012 og økonomiplan for 2012-2015. Her følger innspill og kommentarer fra klubben i PPT.

7.3.1 Oppvekst

På side 29 står følgende:

SKOLE: Økte behov for tjenester for barn og unge med særskilte behov vil måtte finansieres med å redusere tilbudet til resten av elevgruppen. Reduserte muligheter for tilpasset opplæring tvinger fram flere enkeltvedtak.

På side 30 står følgende:

PPT: Økt antall henvisninger fra skolene til PPT har gitt lang ventetid på inntak og sakkyndig vurdering og utilstrekkelig faglig bistand til skolene. Det er ventetid på ca. 9 måneder, noe som er brudd på forvaltningsloven. I 2010 ble det etablert en ny stilling i PPT ved intern omprioritering av ressurser i enhet Barn og familie for å avhjelpe denne situasjonen.

7.4.2 Tiltak det ikke er funnet rom for

På side 43 står følgende:

Det hadde vært behov for ytterligere økning i bemanningen i PPT ut over det rådmannen foreslår, for raskt å få redusert ventelistene. Det er det ikke rom for. Ventelister må reduseres i nært samarbeid mellom PPT og skolene.

9. Enhetenes budsjettkommentarer

På side 64 står følgende:

PPT må gjennomføre en innsparing på 150.000 kr. for at budsjettet til enheten Barn og familie skal gå i balanse. Konsekvenser: Reduksjon med ca. 30 % stilling som følge av innsparing. Innsparingen tas i sin helhet fra 1. september 2012 og medfører 100% stilling over 4 måneder. Dette medfører at tjenestens mulighet til å redusere dagens ventelister får et midlertidig løft våren 2011, ettersom det settes inn en stilling jf vedtak i kommunestyret, men går tilbake fra august 2012. Det er derfor sannsynlig at ventelisteproblematikken fortsetter.

Kommentarer fra klubben i PPT

Klubben i PPT mener det er bra at kommunen påpeker sammenhengen mellom at lite ressurser til tilpasset opplæring fører til økt antall elever med behov for spesialundervisning. Skolene har ofte ikke mulighet til å oppfylle elevenes rett til ordinær tilpasset opplæring grunnet svært knappe ressurser til for eksempel tolærersystem, lesekurs og matematikkurs. Dermed er det et betydelig antall elever som ikke får den opplæringa de trenger for å danne en god grunnmur og på den måten forhindre faglig skjevutvikling.

Klubben i PPT vil påpeke at dagens bemanning i PPT er for lav i forhold til å oppfylle

kommunens forpliktelser både når det gjelder Opplæringsloven og Forvaltningsloven. Det ble i 2010 opprettet en ny stilling ved intern omprioritering i Bafa, og dette har gitt resultater i.f.t. ventelistene. Per nå er ventetiden nede i 9 måneder, men det finnes unntak og det kan variere noe gjennom året. Likevel er det jevnt over en klar tendens til forbedring fra tidligere, da ventetiden svært ofte var oppe i 12-15 måneder. Ettersom vi ser en klar og positiv tendens til at økt bemanning reduserer ventetiden, er det svært uheldig at PPT må redusere sin bemanning i 2012 tilsvarende en 100% stilling over 4 måneder. Det som har blitt bygd opp, vil igjen rives ned. Å rekruttere kompetent bemanning til PPT er ikke gjort i en håndvending. Det er derfor svært sannsynlig at stillingsreduksjon i en periode vil medføre problemer med å bemanne denne når det igjen er midler til det. Klubben i PPT frykter dessuten for at stillingsreduksjon i en periode i 2012 vil føre til en vedvarende stillingsreduksjon, fordi Økonomiplanen for årene 2013 -2015 skildrer behov for fortsatt svært stram kommunal økonomistyring.

Konsekvenser av dagens og fremtidens evnt. reduserte bemannings situasjon:

Lang ventetid har store konsekvenser for de barna som trenger bistand fra PPT. Ventetiden er med på å forhindre kommunen fra å nå målene om et kvalifiserende utdanningsløp for alle, tidlig og tverrfaglig innsats når vansker oppstår og at alle barn og unge skal oppleve motivasjon, mestring og glede.

Lang ventetid hos PPT fungerer som en flaskehals for de barna som trenger videre henvisning til spesialisthelsetjenesten.

PPT jobber med vanskeområder hvor det er viktig at tiltak for å avhjelpe vansken kommer i gang tidlig. Forskning viser at tidlig intervensjon gir større gevinst i form av at problemet som regel er lettere løsbart jo tidligere man kommer i gang med å avhjelpe vansken. Uten tidlig innsats kommer barna lett inn i en lærehemmende spiral i stedet for en lærefremmende spiral med alle de alvorlige konsekvensene det gir.

Lang ventetid fører til at PPT ikke greier å ferdigbehandle alle saker i rett tid som angår barn som har krav på sakkyndig vurdering og enkeltvedtak om spesialundervisning. På grunn av dette får ikke barna innfridd sine rettigheter til spesialundervisning til rett tid. En god del elever får denne rettigheten ett år for seint.

Antall henvisninger viser at det er et stort behov i barnehage/skole og i befolkninga for bistand fra PPT. Klubben i PPT tenker at det ikke er så mye å hente på verken omorganisering eller enda tettere samarbeid med barnehage/skole for å redusere ventelister. Per i dag jobber PPT svært tett opp mot skole og barnehage. Vi er mye ute på oppdrag både for å utføre systemrettet arbeid i form av veiledning, rådgivning og kompetanseheving blant personale og for å møte det enkelte barnet der vi kartlegger kapasitet og vanskeområder. PPT trenger kompetente arbeidstakere for å redusere ventelistene.

160 Innvandrer-tjenesten - Sjefsgården

Konsekvenser på Sjefsgården:

Det vi blir kuttet på, er til grunnskolen for voksne, da det ikke kan kuttes på øremerka midler. Det vil gå utover lærertetthet/ tid til gruppedeling da det øvrige budsjettet er veldig lite fra før.